

STRESZCZENIE

Nierówności dochodowe gospodarstw domowych w Polsce i ich uwarunkowania społeczno-ekonomiczne

Głównym celem badań była ocena stopnia nierównomierności rozkładu dochodów gospodarstw domowych w Polsce w latach 2005-2015. Celem dodatkowym była identyfikacja determinant demograficznych i społeczno-ekonomicznych kształtujących nierówności dochodowe gospodarstw domowych w Polsce w latach 2005 i 2015. Materiał źródłowy stanowiły niepublikowane, nieidentyfikowalne dane jednostkowe pochodzące z Badań Budżetów Gospodarstw Domowych w latach 2005, 2010 i 2015.

Do oceny stopnia nierównomierności rozkładu dochodów dla ogółu gospodarstw domowych zastosowano pozycyjne miary położenia, wskaźniki zróżnicowania dochodu i koncentracji, krzywe Lorenza oraz współczynnik Giniego i indeksy Theila. W ocenie nierówności wewnątrzgrupowych i międzygrupowych pomiędzy grupami gospodarstw domowych wyodrębnionymi na podstawie kryteriów demograficznych i społeczno-ekonomicznych wykorzystano dodatkowo metodę dekompozycji indeksów Theila. Identyfikacji determinant nierówności dochodowych dokonano przy zastosowaniu zmodyfikowanej metody dekompozycji indeksów Theila, metody dekompozycji współczynnika Giniego oraz uporządkowanego modelu logitowego.

Z przeprowadzonych badań wynika, że pomiędzy latami 2005 a 2015 zmniejszyły się nierówności dochodowe ogółu gospodarstw domowych w Polsce. Jednocześnie obniżeniu uległy nierówności międzygrupowe oraz wewnątrzgrupowe dla większości analizowanych podziałów gospodarstw domowych według kryteriów demograficznych i społeczno-ekonomicznych. W badanym okresie najważniejszymi determinantami nierówności dochodowych gospodarstw domowych były kolejno: wykształcenie głowy gospodarstwa domowego, grupa społeczno-ekonomiczna, klasa miejscowości zamieszkania i wielkość gospodarstwa domowego.

Słowa kluczowe: nierówności dochodowe, nierówności międzygrupowe i wewnątrzgrupowe, mierniki nierówności, determinanty nierówności dochodowych

ABSTRACT

Household income inequality in Poland and its socio-economic determinants

The main objective of the research was to assess the degree of inequality in the distribution of household income in Poland in 2005-2015. An additional objective was to identify demographic and socio-economic determinants shaping income inequalities of Polish households between 2005 and 2015. The thesis drew on unpublished and unidentifiable microdata from the Household Budget Surveys in 2005, 2010 and 2015.

Assessment of the degree of inequality among all Polish households used positional measures of location, indicators of income gap and concentration, Lorenz curves, and Gini and Theil indices. Evaluation of intra- and inter-group inequalities, that characterize groups of households defined by demographic and socio-economic criteria, employed Theil decomposition method. Identification of internal determinants of income inequality was realized by modified Theil decomposition and Gini index decomposition methods and through an ordered logit model.

The research shows that between 2005 and 2015 income inequality among all Polish households decreased, as well as inter- and intra-group inequalities for most of the analyzed group partitions of the households. In the analyzed period, the most important determinants of income inequalities were: the educational achievement of the household's head, the main source of income, the size of place of residence, and the household's size.

Key words: income inequalities, inter- and intra-group inequality, measures of inequality, determinants of income inequality